

Context

Laten we niet hypocriet doen, de reguliere arbeidsmarkt haalt voor velen de neus op!

Ook de overheid neemt minder mensen in dienst op C en D-niveau. Steeds hogere profielen zijn vereist. De Brusselse werkloosheidsgraad bedroeg in 2017 zo'n 15%,¹ (in wijken zoals Sint-Joost 25,7%) en daalt. In de Welzijnsbarometer van het Observatorium 2018 kleuren alle armoede-indicatoren echter rood. 6% Van de bevolking (18-65 jaar) ontvangt een inkomen van het OCMW (zo'n 43.029 personen). Slechts een vijfduizendtal personen worden jaarlijks in het Gewest via een Artikel 60-contract aan het werk gezet.

¹ Actiris, Brusselse Arbeidsmarkt, statistische gegevens 2017

Brusselse inschakelingsondernemingen vragen meer ondersteuning voor werkervaring en duurzaam werk!

In Brussel groeit 1 op 4 op in een gezin waar niemand werkt. Hoe komt dat? De Brusselse arbeidsmarkt kent veel zorg en diensten die hogere diploma's en meer talenkennis vergen. Vooral pendelaars nemen die jobs in. Werkzoekenden missen een netwerk en opleiding. Er is een jobtekort, een klein aanbod voor een aanzienlijke groep laaggeschoolden. Bijna één op drie actieve Brusselaars met een laag opleidingsniveau is werkloos. De razendsnelle bevolkingsgroei en de werkgelegenheid ontwikkelen zich niet evenredig. Een immens probleem! 35% Van de Brusselse fiscale huishoudens betaalt geen belastingen, voornamelijk omdat het inkomen te laag is. Een probleem dat ter sprake zal komen als het na de verkiezingen gaat over de financiering van Brussel.

De doelstelling in de Beleidsverklaring van de Brusselse regering van 22 oktober 2015 - BHG was de kwalificatie van de Brusselse werkzoekenden te verhogen, via stages of beroepsopleiding. Onderkwalificatie is één van de structurele oorzaken van werkloosheid. Beroepsopleiding zag men als één van de essentiële remedies. De begrotingsmiddelen moesten prioritair geconcentreerd worden op de laag- of ongeschoolde werkzoekenden. Het Gewest voerde de financiële inspanning voor de openbare opleidingsoperatoren op ter ondersteuning van de Gemeenschapsfinancieringen. De regering concentreerde zich via de pijler Tewerkstelling-Opleiding-Onderwijs-Onderneming van de Strategie 2025 prioritair op afgelijnde en operationele doelstellingen. Ontwikkeling van validering van competenties was er één van. De sociale inschakelingseconomie kwam niet voor in de beleidsverklaring. Verbazingwekkend, want precies deze organisaties beschikken over een unieke aanpak op maat van zwakkere doelgroepen.

Het aandeel personen met risico op armoede of sociale uitsluiting ligt tussen 35 en 42%. Zo'n 33% heeft een inkomen onder de armoederisicogrens, dat is hoger dan in andere Gewesten. Meer dan een vierde van de bevolking heeft recht op toegang tot verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige zorgen.

Het beleid focust op activering. Dit werkt enkel en rechtvaardigt zich als er in de markt een voldoende jobaanbod is in overeenkomst met de aanwezige profielen. In Brussel is meer nodig (o.a. door demografische groei en stijgende noden voor tewerkstelling, vergrijzing, kinderopvang en onderwijs). Actiris moet succes boeken op het vlak van tewerkstelling via begeleiding en controle. Uitsluitingen drukken de uitgaven. Men 'vergeet' dat werkloosheid bij laaggeschoolden een structureel gegeven is. De klemtoon ligt op de individuele verantwoordelijkheid van werkzoekenden.

FeBIO wijst op een onbenut economisch potentieel. Er is een voldoende jobaanbod nodig voor zwakkere profielen.

De economie moet duurzaam werk bieden, eerlijker, stabiel worden en volwaardige kansen geven aan langdurig werklozen.

Wat is duurzaam werk?

"Duurzame inzetbaarheid betekent dat werknemers in hun arbeidsleven doorlopend over daadwerkelijk realiseerbare mogelijkheden alsmede over de voorwaarden beschikken om in huidig en toekomstig werk met behoud van gezondheid en welzijn te (blijven) functioneren. Dit impliceert een werkcontext die hen hiertoe in staat stelt, evenals de attitude en motivatie om deze mogelijkheden

daadwerkelijk te benutten." (1)

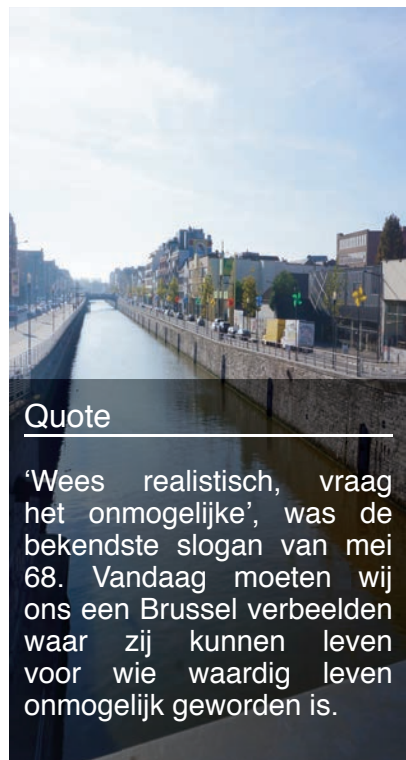
Iedereen is voor duurzaam werk voor iedereen maar er bestaat toch een grote tweedeling in onze samenleving: zij die vinden dat werkgelegenheid wordt gecreëerd door privé-ondernemingen en zij die vinden dat overheden hierin rechtstreeks moeten investeren. De laatste jaren is het vooral het eerste kamp dat wint. Inschakelingsorganisaties en sociale economie in het algemeen vinden dat werk kan worden georganiseerd.

1Van der Klink e.a., 2010, in opdracht van ZonMW

FeBIO is de Federatie van Brusselse Inschakelingsondernemingen. Onze leden, zijn meestal verenigingen zonder winst-uitkeringen die diensten leveren of goederen produceren met het oog op socio-professionele inschakeling van moeilijk te plaatsen werkzoekenden. Ze zien 'ondernemen' niet als doel, maar als middel ter verwezenlijking van een sociale doelstelling. De economische activiteit is van secundair belang, inschakeling en opleiding is de hoofdactiviteit. Een aantal inschakelingsondernemingen zijn een handelsvennootschap dat goederen produceert of diensten ontwikkelt met het oog op inschakeling en tewerkstelling. FeBIO vraagt respect voor de eigenheid en historiek van de inschakelingseconomie in Brussel.

Vermarketing, liberalisering en flexibilisering zijn aan de orde van de dag. Kwantiteit gaat boven kwaliteit en (winst-)cijfers boven mensen. Ook op verenigingen is er groeiende druk om ondernemers te worden die onbeperkt economisch profijt moeten en kunnen nastreven. Het Europees wetgevend kader beperkt de steunmogelijkheden voor lokale overheden van werknemers die verwijderd zijn van de arbeidsmarkt. FeBIO opteert voor een socialer beleid.

Quote

'Wees realistisch, vraag het onmogelijke', was de bekendste slogan van mei 68. Vandaag moeten wij ons een Brussel verbeelden waar zij kunnen leven voor wie waardig leven onmogelijk geworden is.

- 1 Er waren zo'n 118 inschakelingsorganisaties in Brussel in 2018
- 2 Het aantal doelgroepmedewerkers in de sector: 1576 VTE in 2018 (388 VTE bij de FeBIO-leden)

CONTACT

Henegouwenkaai 29
1080 Brussel

+32 (0)2 412 72 42

nora@febio.be, febiovzw.org

<https://www.facebook.com/febiovzw/>

© FeBIO 2019

Leden

Aksent, ART2WORK, Atelier Groot Eiland, Baita, Beeldenstorm, Buurtsport, Casablanca, EAT, Groep Intro, LD3, CyCLO, BRICOTEAM, De Harmonie, MAKS, Manus, FIX, De Overmolen, Cosmos, VITES, De Welvaartkapoen, Pianofabriek, Buurthuis Bonnevie, Sociaal Vervoer Brussel, Wijkhuis Chambéry.

Wat te doen? Wat wil FeBIO?

Brusselse sociale ondernemers vinden dat de overheid moet ingrijpen en investeren waar het privé-initiatief tekortschiet. Zorg voor meer werkbaar werk op mensenmaat voor lager gekwalificeerden, intreders zonder ervaring, oudere werknemers, zowel bij de overheid als in de social profit. Stimuleer kwalitatieve jobcreatie in de zorg, vergrijzing en

maatschappelijke dienstverlening, een innovatieve 'making industry'. Vereenvoudiging en verbrusseling van de tewerkstellingsmaatregelen is positief. Maar in de huidige context is doorstroom, begeleiding, opleiding en activering naar de reguliere arbeidsmarkt volkomen ontoereikend. Sociale maatregelen moeten selectiever naar de onderkant

worden. Herverdeel de beschikbare arbeid prioritair naar de gezinnen waar niemand werkt. Verhoog alle uitkeringen boven de armoedegrens. Werkervaring opdoen als doelgroepmedewerker binnen de inschakelingseconomie geeft mensen meteen een netwerk. Bied eerst werk, dan opleiding. Het inkomen stabiliseert vaak de sociale situatie.

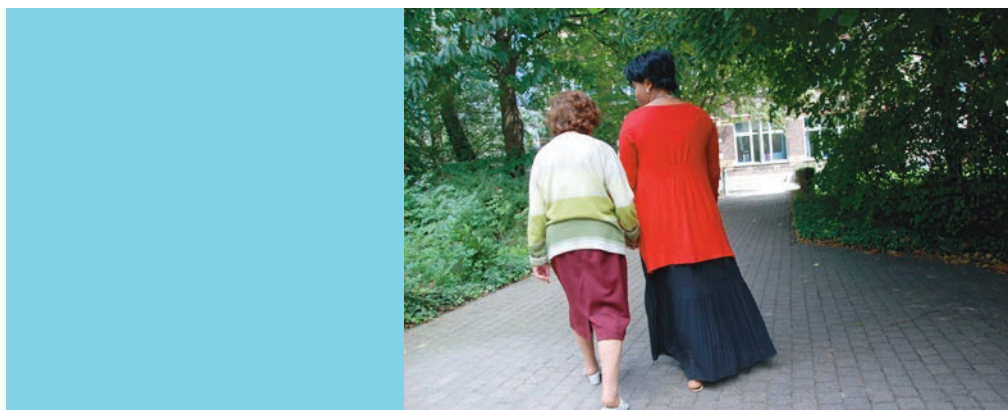
Een socialer Brussel focust op duurzame jobcreatie

Je verwerft er technische, sociale, generieke competenties en taalkennis. Er is veel aandacht aan de werkattitudes tijdens het kwalitatief opleidingstraject en ruimte voor persoonlijke groei. Een traject kan wel vier jaar duren binnen een unieke menselijke context waarin een misstap niet direct wordt afgestraft. Tegelijkertijd

zorgen de organisaties voor bijkomende sociale diensten of producten. Voor veel werknemers is werken met een speciaal statuut in de sociale inschakelingseconomie het hoogst haalbare. Zoniet riskeren ze na de werkervaring opnieuw langdurige werkloosheid, uitsluiting en armoede. Dit kan enkel als de Brusselse samenleving investeert

in permanente gedeeltelijk gesubsidieerde werkvloeren waar begeleide tewerkstelling kan, maar niet hoeft, te resulteren in doorstroom. Formele validatie van competenties gebeurt zoveel mogelijk. Een statuut voor langdurige tewerkstelling binnen de sociale inschakelingseconomie vormt een opportuniteit.

Er is heel veel werk te doen in onze samenleving, wij vinden dat dat werk moet worden omgezet in meer duurzame jobs!

Deze mensen vonden na hun werker-
varingstraject werk
in de reguliere sector.

Maar doorstrom is
niet voor iedereen
haalbaar!

Concrete prioriteiten. Investeren in werk en opleiding voor laaggeschoolden!

1. Meer centen voor socio-professionele inschakeling

Omkadering is meer dan professionele kennis, de begeleiding betreft welzijn, basisvorming, motivatie, de sociaal culturele context en de randvoorwaarden. In 2018 bedroeg het budget voor de PIOW's en IO's, in uitvoering van de Ordonnantie van 18 maart 2004, 9.754.400 euro. 2019 is een overgangsjaar waarin de budgetverdeling volgens de oude Ordonnantie verloopt. De Ordonnantie Sociaal Ondernemerschap die vanaf 2020 in werking treedt en het Besluit mandaat en financiering inschakeling voorziet in een nieuwe heldere berekeningswijze, van de omkaderingsfinanciering per organisatie, bij een gegeven aantal doelgroepmedewerkers. FeBIO vraagt om de bedragen in het Besluit te respecteren. Een aparte enveloppe voor nieuwe inschakelingsprojecten voorzien blijft opportuun. Men dient jaarlijks te anticiperen op de groei van het aantal organisaties.

2. Een bredere financieringsbasis

Zowel privé als overheid draagt een verantwoordelijkheid. Ook meer transversale financiering voor deze sector vanuit de beleidsdomeinen gezondheid, welzijn, mobiliteit, zorgt voor extra jobs. Brussel kan de problemen niet alleen aan wegens de specificiteit en de kritische omvang van de regio. Het vormingsaanbod van de Sociale fondsen en de gratis opleidingen van UB3 in het kader van de beroepsopleiding blijven onontbeerlijk. De Brusselse overheid dient een coördinerende rol te spelen.

3. Parallele hervormingen die resulteren in meer middelen

Tewerkstellingssteun, de Ordonnantie Sociaal Ondernemerschap en het Besluit mandaat, aangevuld met inkomsten uit de economische activiteiten in diverse sectoren garanderen de leefbaarheid van de inschakelingssector. FeBIO vraagt de overheid erop toe te zien dat de parallele hervormingen van de tewerkstellingssteun, het mandaat (vanaf 2021 zo'n kleine 800 transitie- en 500 inschakelingsbanen voor inschakeling), Artikel 60, omkaderingsgeco's, opleidingsfondsen, NPAK, VIA 5,... globaal resulteren in meer middelen en een stabiele financiering voor de gemandateerde inschakeling. Een soepele verlengbaarheid van de transitie- en inschakelingsbanen kan meer duurzame langdurige tewerkstelling voor zwakkeren garanderen.

4. Meer sociale clausules in de aanbestedingen van de Brusselse overheid

Meer mensen aan het werk zetten doet de vraag opleven. Gunningscriteria als kwaliteit van opleiding on the job en van de begeleiding moeten daarbij sterk gewaardeerd worden. Zoek als overheid aansluiting met domeinen waar economische ontwikkeling (jobcreatie in de zorg, sociale woningbouw, horeca, kinderopvang) wenselijk is.

5. Jobcreatie voor laaggeschoolden, ook binnen werkervaring

FeBIO vraagt extra Artikel 60 'sociale economie' plaatsen in de Nederlandstalige sociale inschakelingseconomie. Een laag bedrag, zoals 350 euro per maand rekening houdend met het maatschappelijk of collectief belang en doelstellingen voor een 'betalende Artikel 60' in de social profit in het kader van de harmonisering van de OCMW's werkt stabiliserend. Maar ook het behoud van de gratis Artikel 60 posten in de vzw's is belangrijk. Vzw's die sociale dienstverlening bieden voor financieel kwetsbare personen, geven opleiding en omkadering, maar kunnen bijvoorbeeld geen extra personeelskosten dragen. Dit kost geld maar levert direct maatschappelijke winst op. Arbeidszorg is nodig voor de allerzwaksten.

6. Investeer meer in de mobiliteit van de doelgroep

Een rijbewijs is voor laaggeschoolden erg belangrijk. Enkel voor de transportsector worden deze opleidingskosten momenteel terugbetaald aan de werkgevers. De kans op werk vergroot in de 'Brussels Metropolitan Area'. De bestaande kosteloze opleidingsmogelijkheden om een rijbewijs B te behalen zijn ontoereikend.

7. Transitiebanen ter beschikking te stellen van derden doet de tewerkstellingskansen stijgen.

Dit impliceert dat op het einde van een transitiebaan-contract, de medewerkers kunnen werken in een andere organisatie/onderneming. Terbeschikkingstelling verschilt van "stage"; zij hebben een arbeidsovereenkomst en moeten anders behandeld worden dan "cursisten". Vandaag ontbreekt hiervoor een wettelijke regeling in Brussel.